

Quickscan natuurwetgeving Coppensdijk 43 in Vinkel

**In opdracht van:
Bureau Verkuylen**

19 oktober 2017
ir. G. Hovens, ir. J.P.M. Hovens en P.J.C.A op het Veld

Quickscan natuurwetgeving Coppensdijk in Vinkel

<i>Opdrachtgever:</i>	Bureau Verkuylen
<i>Opstellers/controle:</i>	ir. G. Hovens en ir. J.P.M. Hovens
<i>Veldwerk:</i>	ir. G. Hovens en P.J.C.A. op het Veld

Faunaconsult is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de landelijke brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus. Het Netwerk Groene Bureaus hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden van het netwerk aan te spreken op de kwaliteit van hun werk en aangeleverde producten.

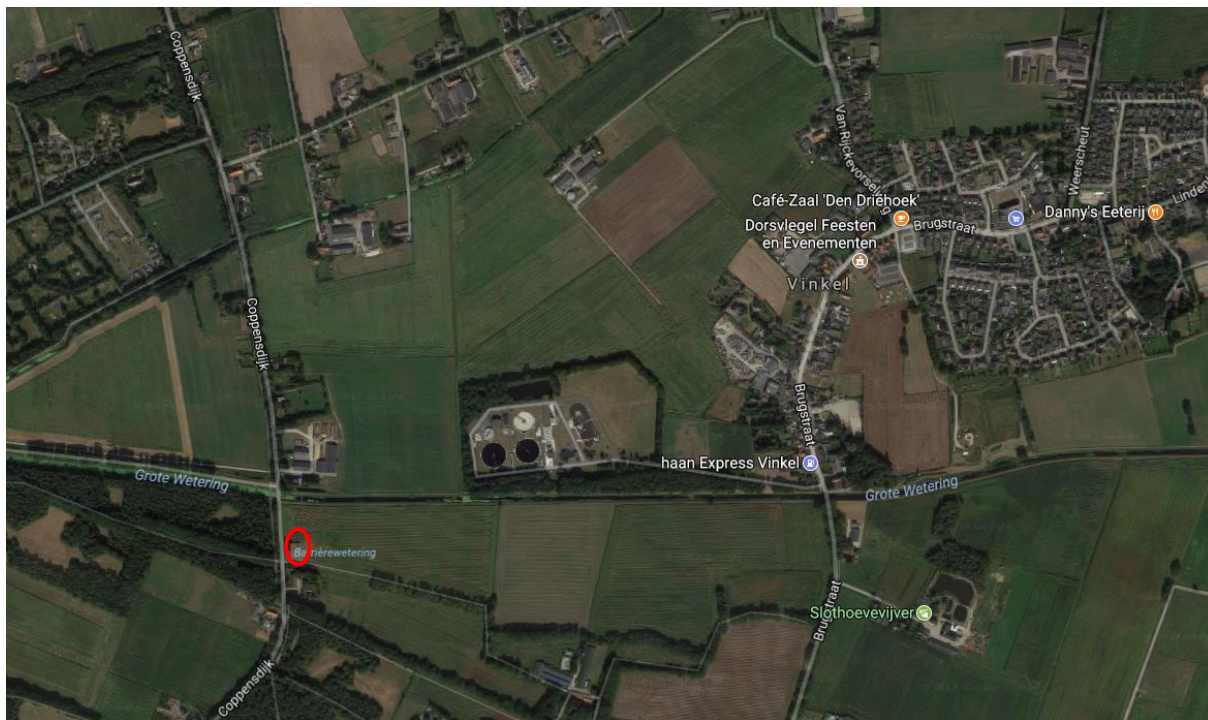
Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel en status van dit document.....	3
1.3	Leeswijzer	3
2	Wet- en regelgeving	5
2.1	Inleiding.....	5
2.2	Bescherming van Natura 2000-gebieden.....	5
2.3	Natuurnetwerk Nederland	5
2.4	Beschermde planten en dieren.....	6
3	Werkwijze	8
3.1	Beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden	8
3.2	Werkwijze	9
4	Aanwezige beschermde natuurwaarden	10
4.1	Beschrijving plangebied	10
4.2	Natura 2000-gebieden	12
4.3	Natuurnetwerk Brabant	13
4.4	Overige beschermde gebieden.....	14
4.5	Beschermde planten en dieren.....	14
5	Mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden	20
5.1	Natura 2000	20
5.2	Natuurnetwerk Brabant	20
5.3	Beschermde planten en dieren.....	20
6	Conclusies en aanbevelingen.....	22
6.1	Natura 2000	22
6.2	Natuurnetwerk Brabant	22
6.3	Beschermde planten en dieren.....	22
	Literatuur.....	23
	Bijlage 1: Toelichting per beschermingsregime	24

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Bureau Verkuylen begeleidt voor de families Schuurmans en Haarlem de herinrichting van het perceel aan de Coppensdijk 43 in Vinkel. Zie figuur 1 voor de ligging van het plangebied.

Figuur 1. Globale ligging van het plangebied. Bron: Google maps.

De voorgenomen ontwikkeling heeft aanleiding gegeven voor deze quickscan natuurwetgeving. Hierin is nagegaan welke effecten de ingreep heeft op lokaal voorkomende beschermde flora en fauna. Daarnaast is nagegaan welke invloed de ingreep heeft op beschermde Natura 2000-gebieden en overige beschermde natuurgebieden.

1.2 Doel en status van dit document

Het risico bestaat dat het plangebied deel uitmaakt van leefgebieden van diverse beschermde soorten. Dit document geeft inzicht in de mogelijke knelpunten in het kader van natuurwetgeving en -beleid en mogelijke effecten als gevolg van het project.

Het doel van dit document is om vast te stellen of de natuurwetgeving de geplande ontwikkeling in de weg staat. De ingreep kan een negatief effect hebben op beschermde natuurwaarden (plant- en diersoorten en bijbehorende leefgebieden) en beschermde gebieden. Dit document geeft aan of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om te voldoen aan de minimale onderzoekinspanning vanuit de Wet natuurbescherming en het Natuurnetwerk Nederland. Daarnaast worden mitigerende (verzachtende) maatregelen aangegeven om significant negatieve effecten op voorhand te voorkomen en daarmee te voldoen aan de natuurwetgeving.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een korte beschrijving gegeven van de relevante wet- en regelgeving. Hoofdstuk 3 beschrijft de geplande werkzaamheden en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven. Hoofdstuk 5 beschrijft de effecten van de voorgenomen ingreep op Natura 2000-

gebieden, de in en nabij het plangebied aanwezige natuurwaarden, evenals de mogelijke overtredingen op de Wet natuurbescherming. Hoofdstuk 6 geeft de conclusies en aanbevelingen weer.

2 Wet- en regelgeving

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een korte toelichting gegeven op de juridische bescherming van de Nederlandse natuur. De Wet natuurbescherming (Wn), die per 1 januari 2017 is ingegaan, vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Natuurbeschermingswet 1998 zorgde voor de bescherming van (natuur)gebieden en de Flora- en faunawet regelde de bescherming van alle in het wild levende planten- en diersoorten, dus ook buiten de beschermde gebieden. Bij werkzaamheden met betrekking tot ruimtelijke ingrepen, moest worden nagegaan of deze negatieve gevolgen zouden kunnen hebben voor beschermde soorten en/of beschermde gebieden. Bij kap van bomen moest worden bepaald of de Boswet van toepassing was (de Boswet regelde het behoud van bosopstanden of compensatie ervan). De basis van de nieuwe wetgeving blijft in grote lijnen gelijk, al verandert er wel een aantal zaken.

2.2 Bescherming van Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Wat betreft gebiedsbescherming, vervalt de bescherming van de Beschermde natuurmonumenten. Deze vallen echter vrijwel altijd (op enkele kleine gebieden na) binnen Natura 2000 of het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) en houden dus indirect wel bescherming, zij het niet in dezelfde mate. De provincies hebben daarnaast de bevoegdheid om bijzondere provinciale landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen. Zij kunnen in een later stadium door de Minister worden toegevoegd aan Natura 2000-gebieden.

Verder verandert er voor Natura-2000 gebieden weinig. De bescherming van deze gebieden is namelijk gebaseerd op internationale verplichtingen en die zijn niet veranderd.

Per Natura 2000-gebied zijn (instandhoudings)doelen (voor soorten en vegetatietypen) opgesteld. Iedereen die vermoedt of kan weten dat zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingdoelen, nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied kan hebben, is verplicht deze handelingen achterwege te laten of te beperken. Het bevoegd gezag kan schadelijke activiteiten beperken en eisen dat een vergunning op de Wn wordt aangevraagd. Regulier beheer en bestaand gebruik zijn opgenomen in Natura 2000-beheerplannen. Na vaststelling van de beheerplannen hoeft daarvoor geen vergunning aangevraagd te worden.

Wetlands worden beschermd door het internationale Ramsar-verdrag. Het zijn ook Natura 2000-gebieden en daardoor beschermd door de Wn.

Toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan de Wn wat betreft Natura 2000-gebieden is opgenomen in hoofdstuk 5.

2.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), vroeger de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het NNN is gebaseerd op provinciale regelgeving, die met ingang van de Wn niet is veranderd. In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;

- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. In het Natuurpact hebben de provincies met het rijk afgesproken om tot 2027 80.000 hectare natuur in te richten. Het NNN moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

De provincies hebben – zoals ook al in paragraaf 2.2 aangegeven - de bevoegdheid om bijzondere provinciale landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen. Veel provincies hebben de Nationale Landschappen (sinds 2011 geen onderdeel meer van nationaal beleid) in hun provinciale beleid opgenomen,

De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan het provinciale beleid is opgenomen in hoofdstuk 5.

2.4 Beschermde planten en dieren

De lijsten met beschermde soorten zijn veranderd. Er zijn soorten die voorheen beschermd waren en onder de Wn niet meer en andersom. Zo zijn een aantal soorten orchideeën, de kleine modderkruiper en rode bosmieren sinds 1 januari 2017 niet meer beschermd. De Wn kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming behoeven (zie bijlage 1 voor een toelichting op verboden handelingen, afwijkingsmogelijkheden en criteria voor ontheffing/vrijstelling per beschermingsregime):

- Vogels

alle vogels in de zin van de Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1 van de Wn). Verder nemen de meeste provincies de onder de Flora- en faunawet benoemde vogelsoorten waarvan het nest jaarrond werd beschermd over. Voor een aantal vogelsoorten geldt dat hun nesten jaarrond beschermd zijn, ook als de soort op het moment van de handeling geen gebruik maakt van het nest. Dit is het geval wanneer een vogelsoort jaarlijks terugkeert naar zijn nest en niet of nauwelijks in staat is om elders in zijn leefgebied een vervangend nest te vinden of te maken.

- Internationaal beschermde soorten

alle dieren en planten, genoemd in de bijlagen bij de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (paragraaf 3.2 van de Wn);

- Overige beschermde soorten

soorten genoemd in de bijlage bij de Wn, die niet onder de reikwijdte van paragraaf 3.2 vallen (paragraaf 3.3 van de Wn). Hieronder vallen onder meer de ‘algemene’ soorten die onder de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen waren vrijgesteld. Vrijwel al deze soorten zijn door alle provincies eveneens voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld (een uitzondering geldt bijvoorbeeld voor de mol, die onder de Wn niet meer is beschermd).

De beschermde status van soorten kan echter per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten (Provinciale staten van Noord-Brabant, 2016). Er is dan geen ontheffing nodig voor werkzaamheden.

Voor soorten die ook niet in de bijlagen van de Wn worden genoemd, fungeert de zorgplichtbepaling (artikel 1.11 Wn) als vangnet. Op grond van deze bepaling moeten schadelijke handelingen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in beginsel achterwege worden

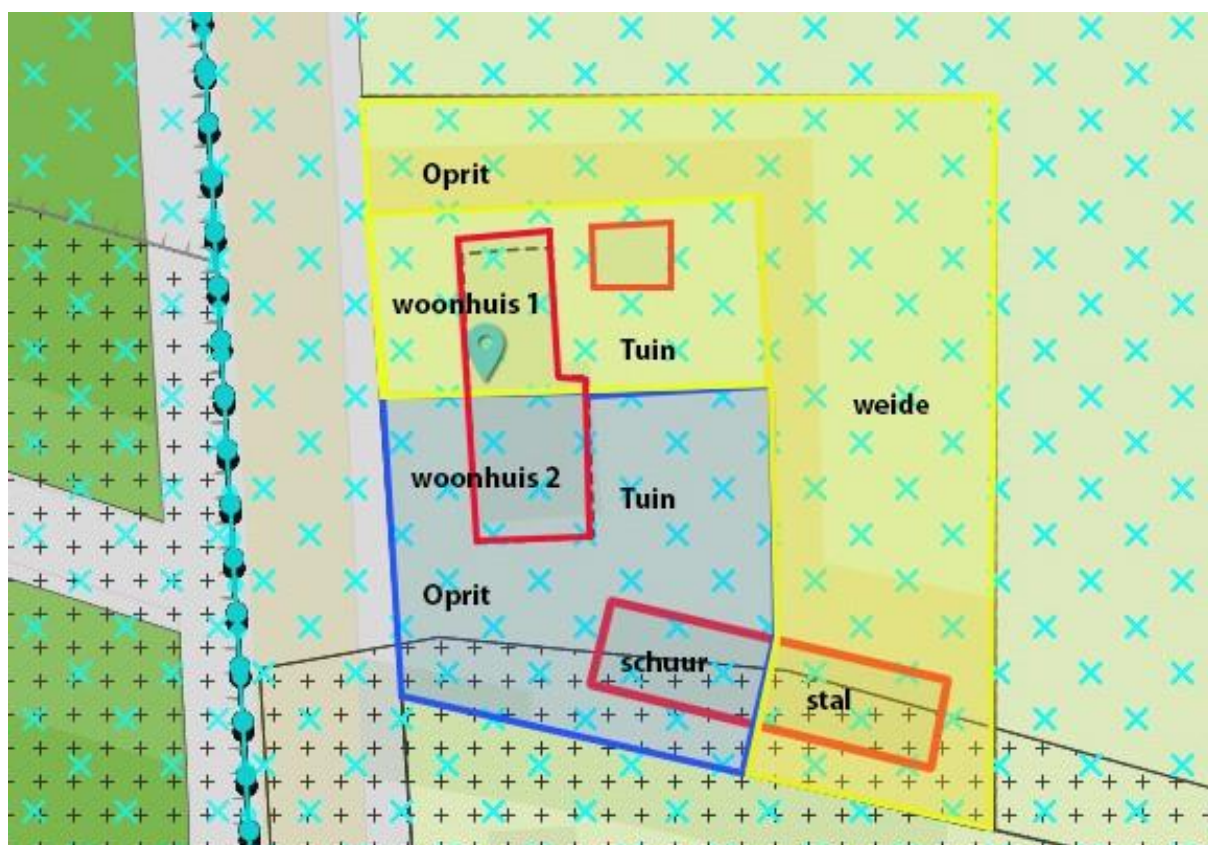
gelaten, dan wel moeten maatregelen worden genomen om schadelijke gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen.

De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan de Wn wat betreft flora en fauna is opgenomen in hoofdstuk 5.

3 Werkwijze

3.1 Beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden

De boerderij in het plangebied wordt gesplitst in twee woningen (zie figuren 2 en 3). Daarbij wordt de boerderij van binnen verbouwd en er worden nieuwe ramen en deuren in de gevels geplaatst. Ook worden er dakramen geplaatst. De voormalige koeienstal/opslagruimte blijft behouden, maar wordt wel verbouwd (onder meer een nieuwe vloer en een nieuw dak); de nieuwe bewoners gaan hier eerst wonen tot de boerderij verbouwd is. De kleine schuur wordt gesloopt. De verharding aan de achterzijde van de boerderij wordt verwijderd; hier worden 2 tuinen gerealiseerd. Een deel van de akker die aan de oostzijde van de boerderij ligt wordt paardenweide.

Figuur 2. Schets van de toekomstige situatie.

Figuur 3. Schets van de toekomstige situatie (achtergevel en rechterzijgevel).

3.2 Werkwijze

De quickscan is uitgevoerd door middel van een veldbezoek en een bronnenonderzoek. Op 9 oktober 2017 heeft Faunaconsult het plangebied en de directe omgeving tot 100 meter rond het plangebied bezocht voor een habitatgeschiktheidsonderzoek. Hierbij werd beoordeeld voor welke plant- en diersoorten het plangebied geschikte habitat biedt. Waarnemingen van soorten in het plangebied zijn genoteerd. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, hollen en potentieel geschikte verblijfplaatsen. Het bureauonderzoek is gebaseerd op vrij verkrijgbare verspreidingsbronnen en waarnemingen van soorten:

- Synbiosys alterra (www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase).
- RAVON (www.ravon.nl). Verspreidingsgegevens van amfibieën, reptielen en vissen.

4 Aanwezige beschermde natuurwaarden

4.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom, ten zuidwesten van Vinkel (zie figuren 1 en 4). In het plangebied staan 3 gebouwen (de hierna volgende cijfers corresponderen met de cijfers in figuur 4):

1. de boerderij (zie foto's op de voorzijde van dit rapport)
2. schuurtje met carport (zie figuur 5)
3. koeienstal/opslagruimte (zie figuren 6, 7 en 8).

Aan de voorzijde van de boerderij ligt een tuin met aan de noordzijde een meidoornhaag (zie ook de kleine foto linksonder op de voorzijde van dit rapport); deze haag wordt iets verplaatst omdat hier een verharde oprit wordt aangelegd (zie ook figuur 2). Hier zijn ook een stamhortensia en een ligusterstruik aanwezig; deze blijven behouden, evenals de voortuin. In deze voortuin is een monumentale boom aanwezig (kleinbladige linde), die sowieso behouden moet blijven. Aan de achterkant van de boerderij ligt een beklinterd gedeelte; hier zullen 2 achtertuinen worden gerealiseerd. Aan de zuidzijde van de boerderij ligt een beklinterde oprit; deze blijft behouden. Wel zal er een oprit naar de voormalige stal worden gemaakt; hiervoor moeten een paar struiken (conifeer, hulst, laurierkers) worden verwijderd, die nu net ten westen van de stal staan. Ook staat hier een hazelaar; deze zal worden verplaatst. Een gedeelte van de maïsakker ten oosten van de boerderij zal worden ingericht als weide; hiervoor is dit deel al met graszaad ingezaaid. .

Figuur 4. Ligging van het plangebied. Voor uitleg van de cijfers: zie tekst.

Figuur 5. Het te slopen schuurtje met carport.

Figuur 6. Beklinkerd gedeelte achter de boerderij met op de achtergrond de (voormalige) koeienstal en opslagruimte.

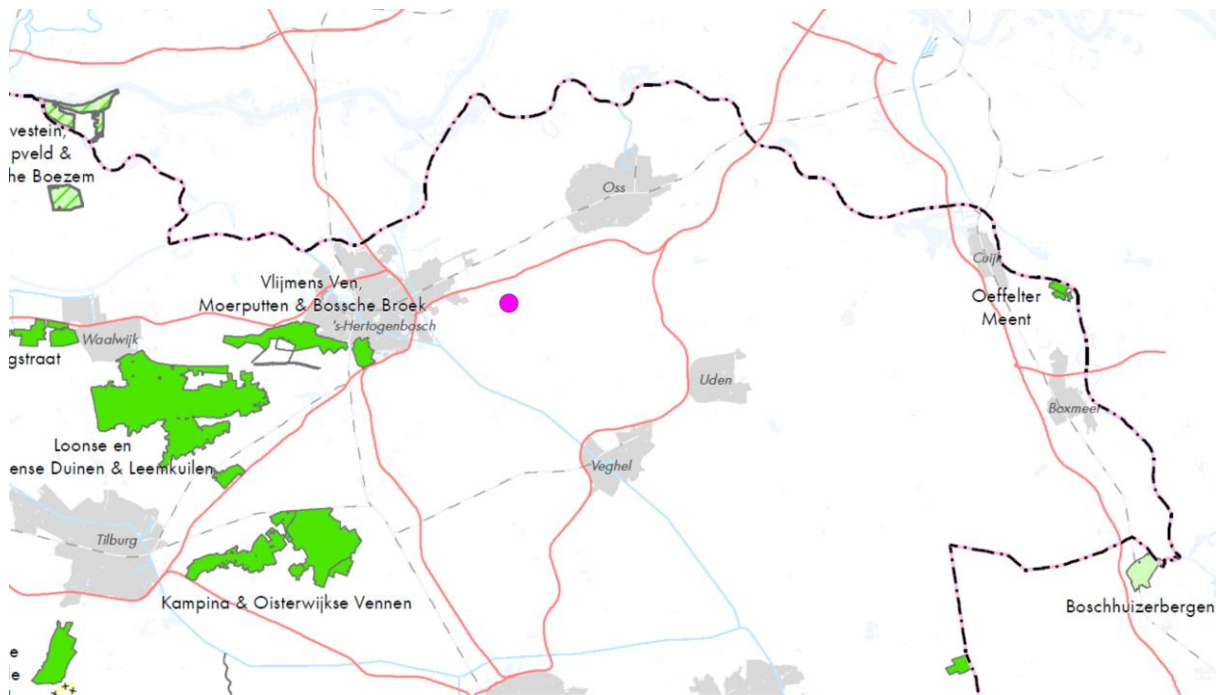
Figuur 7. Opslagruimte bij de voormalige koeienstal.

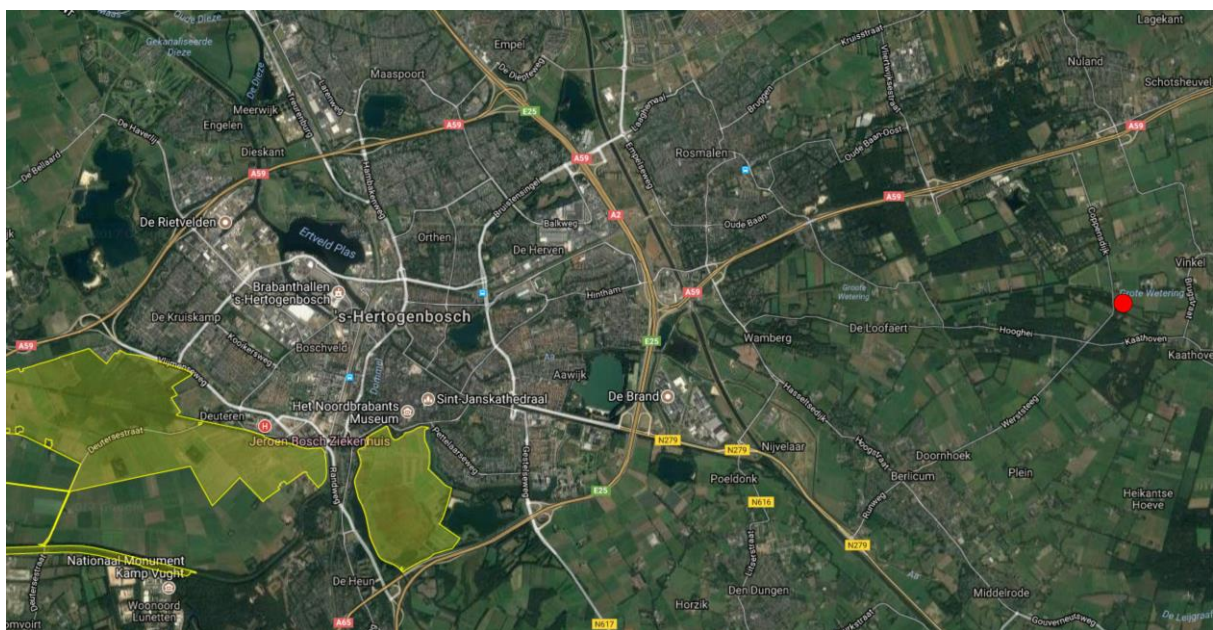
Figuur 8. Opslagruimte bij de voormalige koeienstal.

4.2 Natura 2000-gebieden

Figuur 9 laat de ligging van het plangebied zien ten opzichte van Natura 2000-gebieden in de provincie Noord-Brabant. Natura 2000-gebied ‘Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek’ is het dichtstbij gelegen Natura-2000 gebied op circa 9 kilometer afstand van het plangebied (zie figuur 10). Andere Natura 2000-gebieden – ook die buiten de provincie Noord-Brabant- liggen op nog grotere afstand.

Figuur 9. Natura 2000-gebieden (groen weergegeven) ten opzichte van het plangebied (roze stip).
Bron: website Provincie Noord-Brabant (<http://www.brabant.nl/dossiers/>).

Figuur 10. Globale ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek' (geel weergegeven).
Bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>.

4.3 Natuurnetwerk Brabant

Het dichtstbijzijnde onderdeel van het Natuurnetwerk Brabant (NNB) ligt aan de overzijde van de Coppensdijk, op circa 20 meter afstand van het plangebied (zie figuur 11), bestaande uit het beheertype 'Vochtig bos met productie'. Op circa 80 meter ten noorden van het plangebied ligt een Ecologische VerbindingsZone (EVZ); dit is watergang de Grote Wetering.

Figuur 11. Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het NNB (gekleurde delen). Bron: <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>.

4.4 Overige beschermde gebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van een Nationaal Landschap en ligt op grote afstand van Wetlands.

4.5 Beschermde planten en dieren

Vogels

In het plangebied zijn geen holle bomen aanwezig. Het te slopen schuurtje heeft enkelwandige stenen muren en een enkelwandig golfplaten dak. Vogels kunnen het schuurtje niet in, omdat er onder de ruimten onder de 'golven' zijn opgevuld met cement (zie figuur 12).

De voormalige koeienstal heeft enkelwandige stenen muren (dubbelsteens zonder spouw) en een eternieten golfplaten dak. Alle 'golven' van dit dak zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd en bevatten geen nesten. De opslagruimte bij de voormalige koeienstal (zie ook figuren 7 en 8) heeft golfstalen wanden en een eternieten golfplaten dak. Hier heeft de nieuwe eigenaar een kerkuilenkast opgehangen, waar 3 (oude) braakballen onder lagen (zie figuren 13 en 14). De kerkuilenkast is geïnspecteerd en hierin werd geen nestmateriaal en dergelijke aangetroffen. Volgens de nieuwe eigenaar heeft er een kerkuil gebroed, maar is de nestkast al 2-3 jaar niet meer bewoond. Dit wordt bevestigd door de afwezigheid van verse poepstrepen (zie figuur 13) en het geringe aantal (3) braakballen.

Figuur 12. De ruimte onder de ‘golven’ van het dak van het schuurtje is opgevuld met cement.

Figuur 13. De kerkuilenkast is al jaren niet meer bewoond.

Figuur 14. Eén van de braakballen onder de kerkuilennestkast (met schedel van een spitsmuis).

Een gedeelte van de boerderij is in gebruik als woonhuis, een ander gedeelte bestaat uit een niet meer in gebruik zijnde koeienstal (zie figuur 15), met daarboven een zolder. De voormalige koeienstal is van binnen geïnspecteerd; hier werd een nest van een winterkoning aangetroffen (zie figuur 17). De zolder is alleen vanaf de trap er naar toe geïnspecteerd, vanwege de in slechte staat verkerende vloer. Hierbij werden geen nesten of uitwerpselen waargenomen.

Figuur 15. De voormalige koeienstal in de boerderij.

Figuur 16. De zolder boven de voormalige koeienstal.

Figuur 17. Nest van een winterkoning in de voormalige koeienstal.

De dakpannen van de boerderij sluiten zeer nauw aan: hier zijn geen huismusnesten aanwezig. Overigens blijft het dak ook vrijwel intact: aan de binnenzijde wordt een geheel nieuw dak met isolatiemateriaal aangebracht. Aan de achterzijde van de boerderij wordt het dak iets omhoog gebracht en er worden op een aantal plaatsen dakramen geplaatst (zie ook figuur 3).

Jaarrond beschermde vogelnesten zijn in het plangebied afwezig. Wel is te verwachten dat er in de opgaande vegetaties van het plangebied tijdens het broedseizoen vogels als de merel gaan broeden.

Zoogdieren

Zoals onder 'Vogels' vermeld, heeft het te slopen schuurtje geen openingen onder de 'golven' van het dak. Daarnaast kieren de boeiboorden niet, zodat vleermuisverblijven hier afwezig zijn.

De 'golven' van het dak op de voormalige koeienstal en de opslagruimte zijn te ruim voor vleermuizen (te tochtig). De boeiboorden vertonen geen kieren (zie figuur 18), zodat in de ruimte tussen boeiboord en gevel geen vleermuisverblijven aanwezig zijn.

Figuur 18. Er zijn geen kieren tussen de boeiboorden van de voormalige koeienstal en de muur.

De voormalige koeienstal heeft een dubbelsteense muur zonder spouw. Het dak bestaat uit eternieten golfplaten, waartegen aan de binnenkant houten platen zijn aangebracht (zie figuur 19). De ruimte hiertussen is te ruim voor vleermuisverblijven. Bovendien is de stal van binnen geïnspecteerd en werden nergens uitwerpselen of iets dergelijks aangetroffen.

Figuur 19. Foto's van de voormalige koeienstal van binnen.

Aan de achterzijde van de boerderij (zie figuur 20) worden bij het gedeelte dat geen spouwmuur heeft onder andere tuindeuren geplaatst. Onder de dakpannen is geen ruimte voor vleermuisverblijven. De plank die onder de dakpannen tegen de gevel is aangebracht, kiert op sommige plekken een beetje. Deze kieren zijn tijdens het veldbezoek volledig geïnspecteerd. Omdat het dak iets oversteekt, worden eventuele vleermuisuitwerpselen niet door regen weggespoeld; op geen enkele plek werden deze echter aangetroffen. Ook op de zolder boven de voormalige koeienstal in de boerderij, werden geen vleermuizen, uitwerpselen en dergelijke aangetroffen.

Figuur 20. De achterzijde van de boerderij.

Planten

Een groot deel van het plangebied is beklinterd. In het plangebied zijn alleen algemene, niet beschermde planten waargenomen.

Amfibieën en andere soorten

Omdat er in het plangebied geen water aanwezig is, is het niet te verwachten dat bijzondere amfibieënsoorten er een vaste rust- en verblijfplaats hebben. Het is wel mogelijk dat enkele algemene amfibieënsoorten het plangebied als landhabitat zullen gebruiken (zie tabel 1). Reptielen en andere soorten, die beschermd zijn onder de Wn, zijn niet te verwachten in het plangebied.

Tabel 1. (Potentieel) in het gebied voorkomende beschermde soorten. Het beschermingsregime van de soorten in de Wn is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	Vogels met jaarrond beschermd nest	Internationaal beschermde soorten	Overige beschermde soorten
Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)			X
Egel (<i>Erinaceus europaeus</i>)			X
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)			X
Haas (<i>Lepus europaeus</i>)			X
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)			X
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)			X
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)			X
Ree (<i>Capreolus capreolus</i>)			X
Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)			X
Bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)			X
Vos (<i>Vulpes vulpes</i>)			X
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)			X
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)			X

5 Mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden

5.1 Natura 2000

Door de voorgenomen (sloop)werkzaamheden kan verstoring door geluid en beweging optreden. Deze effecten zijn zeer lokaal; bovendien ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ‘Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek’ op een afstand van circa 9 kilometer van het plangebied. Dit Natura 2000-gebied is opgenomen in de zogenaamde PAS (Programma Aanpak Stikstof), omdat er meerdere stikstofgevoelige habitattypen voorkomen die te maken hebben met overbelasting door stikstof. De herinrichting van het plangebied zal naar verwachting leiden tot minder stikstofuitstoot dan in de situatie dat er op deze locatie nog koeien werden gehouden (koeien zorgen voor uitstoot van ammoniak); wel willen de nieuwe bewoners enkele paarden gaan houden. Ook vanwege de grote afstand tot bovengenoemd Natura 2000-gebied plus het feit dat er tussen het plangebied en dit Natura 2000-gebied onder meer een aantal drukke (snel)wegen liggen, verwachten wij van de geplande werkzaamheden geen effecten op dit Natura 2000-gebied. Andere Natura 2000-gebieden liggen op nog grotere afstand.

5.2 Natuurnetwerk Brabant

Het plangebied ligt op een afstand van circa 20 meter van het dichtstbijzijnde onderdeel van het Natuurnetwerk Brabant (NNB). Aangezien er na de herinrichting van het plangebied geen extra stikstofuitstoot plaats zal vinden, verwachten wij geen negatieve effecten op het NNB.

5.3 Beschermde planten en dieren

- Bij de werkzaamheden kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van algemene beschermde zoogdieren worden aangetast. Individuen kunnen hierbij worden verwond of gedood.
- Als struiken tijdens het broedseizoen worden verwijderd, kunnen broedende vogels worden verstoord (hun jongen kunnen hierdoor te lang worden achtergelaten en eieren kunnen te lang niet worden bebroed) of vernietigd.
- In de voormalige koeienstal in de boerderij, werd een nest van de winterkoning aangetroffen. Dit nest is alleen beschermd tijdens het broedseizoen (globaal van half maart tot half juli). Om te voorkomen dat er een winterkoning gaat broeden, kunnen de openingen onder de ramen (waardoor vogels van buiten de stal in kunnen vliegen) dichtgemaakt worden.
- De nieuwe eigenaar gaat onder meer de wanden en het dak vervangen, maar hangt de kerkuilenkast daarna weer op tegen de nieuwe wand. Omdat er al jaren niet meer in kerkuilenkast is gebroed, kan veilig worden aangenomen dat er geen sprake is van een kerkuilennest. Deze maatregel heeft daarom geen negatief effect op de kerkuil.

In de tabel 2 zijn de mogelijke overtredingen van de verbodsbepalingen van de Wn weergegeven. In hoofdstuk 6 wordt uitgelegd hoe deze overtredingen kunnen worden voorkomen.

Tabel 2. Mogelijke overtredingen van algemene verbodsbepalingen van de Wn. Zie bijlage 1 voor een verklaring van de beschermingscategorieën en een overzicht van alle verbodsbepalingen.

Soort	Beschermingsregime Wn	Art. 3.1 lid 1	Art. 3.1 lid 2	Art. 3.5 lid 1	Art. 3.5 lid 2	Art. 3.5 lid 3	Art. 3.5 lid 4	Art. 3.10 lid 1
Algemene in het plangebied broedende vogels	Vogels	X	X					
Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën	Overige soorten							X

Artikel 3.1 (m.b.t. Vogels)

- lid 1: het opzettelijk doden en vangen van vogels
- lid 2: het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren en het wegnemen van nesten

Artikel 3.5 (m.b.t. Internationaal beschermde soorten):

- lid 1: het opzettelijk doden of vangen van habitatsoorten
- lid 2: het opzettelijk verstoren van habitatsoorten
- lid 3: het opzettelijk vernielen en rapen van eieren van habitatsoorten
- lid 4: het beschadigen en vernielen van de voorplantingsplaatsen en rustplaatsen van habitatsoorten

Artikel 3.10 lid 1 (m.b.t. A-soorten): het is verboden

(a) in het wild levende A-soorten opzettelijk te doden of te vangen;

(b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de A-soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen; en
De onder (a) en (b) genoemde verboden zijn niet van toepassing op de bos-, huisspits- en veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende ervan of roerende zaken bevinden (artikel 3.10 lid 3 Wn).

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 Natura 2000

Vanwege de lokale aard van de werkzaamheden en de grote afstand tussen het plangebied en Natura 2000-gebieden, zijn er geen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden te verwachten. Hierdoor is er geen vergunning nodig op grond van de Wn.

6.2 Natuurnetwerk Brabant

Omdat er geen negatieve effecten op het NNB zijn te verwachten, zijn er op dit punt geen bezwaren vanuit het provinciale natuurbeleid.

6.3 Beschermde planten en dieren

Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën

In het plangebied komen mogelijk zoogdieren en amfibieën voor, die onder de Wn zijn beschermd. Het gaat om algemeen voorkomende soorten (zogenaamde A-soorten), waarvoor in Noord-Brabant een vrijstelling geldt in geval van ruimtelijke ontwikkeling en beheer en onderhoud. Dit houdt in dat deze soorten verstoord mogen worden, zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Wel geldt altijd de Zorgplicht (artikel 1.11 Wn): deze houdt in dat nadelige gevolgen voor dieren en planten altijd zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Om aan de algemene zorgplicht te voldoen, moeten tijdens het werk worden aangetroffen dieren zo snel mogelijk naar een aangrenzende locatie buiten het plangebied worden verplaatst.

Vogels

Vernietiging van vogelnesten is te vermijden, door struiken buiten de periode 15 maart – 15 juli (het broedseizoen van de meeste vogels) uit te voeren. Verstoring of vernietiging van eieren of jongen van de winterkoning is te voorkomen, door de openingen onder de ramen in de voormalige koeienstal in de boerderij dicht te maken, zodat de winterkoning de stal niet meer in kan.

Literatuur

- Ministerie van Economische Zaken, 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Provinciale staten van Noord-Brabant. 2016. Verordening van Provinciale Staten van de provincie Noord-Brabant houdende regels ter bescherming van de natuur (Verordening natuurbescherming Noord-Brabant).
Link:http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Historie/Noord-Brabant/600901/CVDR600901_1.html
- Provincie Noord-Brabant, 2016. Nieuwsbrief Wet natuurbescherming, december 2016.

Bijlage 1: Toelichting per beschermingsregime

Vogels

Verbodsbepalingen en afwijkmogelijkheden

Het beschermingsregime voor vogels is neergelegd in de artikelen 3.1 tot en met 3.4 van de Wn. Deze bepalingen gelden voor alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van de artikelen 3.1 en 3.2 gelden voor deze vogels de volgende verboden:

- het opzettelijk doden en vangen van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wn)
- het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren en het wegnemen van nesten (artikel 3.1 lid 2 Wn)
- het rapen en houden van eieren (artikel 3.1 lid 3 Wn)
- het opzettelijk storen van vogels indien dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (artikel 3.1 lid 4 en 5 Wn)
- het verkopen, vervoeren voor verkoop, onder zich hebben voor verkoop of ten verkoop aanbieden van (gemakkelijk herkenbare delen of producten van) dode of levende vogels (artikel 3.2 lid 1 Wn)
- het, anders dan voor verkoop, houden en vervoeren van (gemakkelijk herkenbare delen of producten van) dode of levende vogels (artikel 3.2 lid 6 Wn);
- het, voor zover bij of krachtens de Wn toegestaan, vangen of doden van vogels met – kort gezegd – verboden middelen en het achtervolgen met behulp van in de Vogelrichtlijn genoemde vervoermiddelen overeenkomstig de in de Vogelrichtlijn omschreven wijze (artikel 3.4 lid 1 Wn)..

Het beschermingsregime gaat uit van het ‘nee, tenzij-principe’. Dit betekent dat de genoemde schadelijke handelingen verboden zijn, tenzij het bevoegd gezag een afwijking van het verbod toestaat. Die toestemming kan worden verleend door middel van een ontheffing of vrijstelling.

Criteria voor ontheffing of vrijstelling

Gedeputeerde staten (‘GS’) kunnen van vrijwel alle hierboven omschreven verboden ontheffing verlenen. Provinciale staten (‘PS’) kunnen daarnaast bij verordening vrijstelling verlenen van deze verboden. Voor een paar specifieke verboden is de minister van Economische Zaken (de ‘minister’) het bevoegd gezag, namelijk de verboden die zien op de verkoop en het vervoer van vogels. Indien een afwijking van een verbodsbepaling wordt toegestaan, moet daarbij in ieder geval worden bepaald op welke soort de afwijking betrekking heeft, welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden zijn toegestaan en welke voorwaarden gelden ter beperking van de risico’s en met betrekking tot het tijdstip en de plaats van de handeling. Daarnaast moet voor de verlening van een ontheffing of vrijstelling aan een aantal cumulatieve criteria zijn voldaan. Dit betekent dat er:

- geen andere bevredigende oplossing mag bestaan,
- de maatregelen niet mogen leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort en
- de ontheffing nodig is in verband met één van de volgende zes gronden:
 - het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - ter bescherming van flora of fauna;
 - voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten of voor de daarmee samenhangende teelt; of
 - om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Internationaal beschermde soorten

Internationaal beschermde soorten zijn strikt beschermd

Deze soorten worden in de praktijk vaak aangeduid als de ‘strikt beschermde soorten’, omdat voor deze soorten alleen onder strikte voorwaarden ontheffing van een verbodsbepaling kan worden verkregen. Bekende voorbeelden van habitatsoorten zijn de drijvende waterweegbree, de rugstreeppad en de zandhagedis.

Verbodsbepalingen

De belangrijkste verboden uit de Wn zijn:

- het opzettelijk doden of vangen van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 1 Wn)
- het opzettelijk verstoren van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 2 Wn);
- het opzettelijk vernielen en rapen van eieren van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 3 Wn)
- het beschadigen en vernielen van de voorplantingsplaatsen en rustplaatsen van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 4 Wn)
- het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 5 Wn);
- het, anders dan voor verkoop, onder zich hebben of vervoeren van habitatsoorten (artikel 3.6 lid 2 Wn).

Criteria voor ontheffing of vrijstelling

Gedeputeerde Staten kunnen van deze verboden ontheffing verlenen en Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van deze verboden (artikel 3.8 lid 2 en 3.9 lid 2 Wn). Er is een aantal (cumulatieve) criteria (opgesomd in artikel 3.8 lid 5 Wn) om ontheffing of vrijstelling te kunnen verlenen; deze worden slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat (alternatieventoets);
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan;
- de ontheffing of vrijstelling nodig is:
 - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
 - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Overige beschermde soorten

Algemeen

Overige beschermde soorten zijn niet beschermd vanwege de Europese wet- en regelgeving. Het gaat hier om de in het wild levende diersoorten die worden genoemd in onderdeel A van de bijlage bij de Wn. Voorbeelden zijn de hermelijn en de wezel ('A-soorten'). Daarnaast worden vaatplanten beschermd van de soorten die worden genoemd in onderdeel B in de bijlage bij de Wn, zoals de akkerboterbloem en de muurbloem ('B-soorten'). Uit de wetsgeschiedenis is gebleken dat het nodig is om deze soorten bij wet aan te wijzen, omdat zij niet voldoende worden beschermd door enkel de zorgplicht. Het gaat daarbij in het bijzonder om soorten die in Nederland in hun voortbestaan worden bedreigd. Op de bijlagen zijn dan ook bijvoorbeeld de Rode Lijst-soorten aangewezen.

Verboden handelingen

Het is verboden op grond van artikel 3.10 lid 1 Wn:

- (a) in het wild levende A-soorten opzettelijk te doden of te vangen;
- (b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de A-soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen en
- (c) B-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

De onder (a) en (b) genoemde verboden zijn niet van toepassing op de bos-, huisspits- en veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende ervan of roerende zaken bevinden (artikel 3.10 lid 3 Wn). Voor deze overige soorten gelden dus minder verboden dan voor de strikt beschermde soorten. Zo is bijvoorbeeld het (opzettelijk) verstoren van soorten niet verboden.

Ruimere afwijkingsmogelijkheden

Voor de overige soorten gelden bovendien ruimere afwijkingsmogelijkheden dan voor de strikt beschermde soorten. Artikel 3.8 Wn (dat de afwijkingsmogelijkheden voor Habitatsoorten bepaalt) is grotendeels van overeenkomstige toepassing op de overige soorten. Dit betekent dat een ontheffing of vrijstelling slechts wordt verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat (alternatieventoets);
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan;
- de ontheffing of vrijstelling nodig is:
 - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - voor onderzoek en onderwijs, reproductie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
 - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Anders dan voor Habitatsoorten, kan voor de overige soorten ook ontheffing of vrijstelling worden verleend als dit noodzakelijk is (artikel 3.8 lid 2):

- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
- ten behoeve van het algemeen belang.

Overzicht verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Ministerie van Economische Zaken, 2016)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen